

Fővárosi Ítéltábla mint harmadfokú bíróság

2.Bhar.169/2015/4. szám

A Fővárosi Ítéltábla mint harmadfokú bíróság a 2016. év február hó 18. napján megtartott nyilvános ülésen meghozta a következő

v é g z é s t :

Az önbíráskodás büntettének kísérlete miatt az I.r. vádlott és társa ellen indult büntetőügyben a Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság 2015. év március hó 24. napján kelt 31.Bf.XX.9910/2014/5. számú ítéletét **helybenhagyja.**

A végzés ellen további fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s :

A Budapest XX., XXI. és XXIII. Kerületi Bíróság a 2014. június 4. napján kelt 10.B.XX.1340/2013/10. számú ítéletével az I.r. és a II.r. vádlott bűnösségét társtettesként elkövetett önbíráskodás büntettének kísérletében (Btk.368.§ (1) bekezdés) állapította meg. A vádlottakat ezért 3-3 hónap szabadságvesztésre ítélte azzal, hogy annak végrehajtási fokozata börtön. A szabadságvesztés végrehajtását mindkét vádlott tekintetében 1-1 év próbaidőre felfüggesztette. Megállapította, hogy a vádlottak a szabadságvesztés elrendelése esetén legkorábban 2/3 rész, de legalább 3 hónap kitöltését követően bocsáthatóak feltételes szabadságra. A bíróság mindkét vádlottat előzetes mentesítésben részesítette. Kötelezte őket az elsőfokú eljárásban felmerült bűnügyi költség megfizetésére.

Az elsőfokú ítélet ellen az ügyész a büntetés súlyosítása és az előzetes mentesítés mellőzése érdekében, a vádlottak és védőjük felmentésért fellebbeztek.

A Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság a 2015. március 24. napján kelt 31.Bf.XX.9910/2014/5. számú ítéletével az elsőfokú ítéletet megváltoztatta. Az I.r. és a II.r. vádlottat az ellenük társtettesként elkövetett önbíráskodás büntette kísérletének (Btk.368.§ (1) bekezdés) vádjá alól felmentette. Megállapította, hogy a felmerült bűnügyi költséget az állam viseli.

A másodfokú ítélet ellen az ügyész jelentett be fellebbezést bűnösség megállapítása és büntetés kiszabása érdekében. A vádlottak és védőjük tudomásul vették az ítéletet.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség a BF.504/2015/1. számú átiratában az ügyészi fellebbezést fenntartotta. Utalt arra, hogy mind az elsőfokú, mind a másodfokú bíróság az eljárási szabályokat megtartotta, a mérlegeléssel megállapított elsőfokú tényállást a törvényszék csak minimális mértékben helyesbítette. Álláspontja szerint a másodfokú bíróság tévedett, amikor azt állapította meg, hogy nem valósult meg tényállásszerű fenyegetés, illetve a vádlotti kijelentések nem voltak alkalmasak komoly félelem keltésére. Ahogyan arról sértett számot adott, várta a terheltek részéről a feljelentést, tehát komolyan vette, hogy megteszik ezen lépést, végül pedig ők tettek feljelentést. Azt pedig mindenképpen súlyos hátránként értékelte, ha egy cég ellen különböző eljárások, hatósági vizsgálatok indulnak, főleg ha azoknak nincs alapja. Indítványozta, hogy az ítélőtábla a másodfokú ítéletet változtassa meg, a vádlottak bűnösségét az eredeti vádnak megfelelően önbíráskodás büntette kísérletében (Btk.368.§ (1) bekezdés) állapítsa meg, s alkalmazzon velük szemben büntetést.

A harmadfokú nyilvános ülésen az I.r. és a II.r. vádlottak nem kívántak észrevételt tenni.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség képviselője felszólalásában szóban is megismételte az átiratukban kifejtett álláspontjukat. Fenntartotta a vádlottak bűnösségének megállapítása iránti indítványt, a büntetés kiszabása körében azonban hivatkozott a további időmúlásra. Az elsőfokú bíróság által kiszabott és végrehajtásában próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztést méltányos joghátránynak tartotta és az ügyészi fellebbezéssel szemben az előzetes mentesítés alkalmazását sem kifogásolta.

A vádlottak védője felszólalásában a másodfokú eljárásban elmondott perbeszédére hivatkozott és azt mindenben fenntartotta. Utalt arra, hogy a mérlegeléssel megállapított tényállás nem támadható, így a kifogásolt kijelentések elhangzását nem vitatta. Véleménye szerint a vádlottak a benyújtott számlák mögötti teljesítés igazolását vitatták, a benyújtott dokumentumokat nem tartották elfogadhatónak. Ezért merült fel az okirathamisítás, vagy költségvetési csalás gyanúja, a feljelentés lehetősége ilyen tartalommal merült fel és nem azért, hogy a sértett elálljon a vagyoni igényétől. A sértetti kör inkább felháborodott, de komoly félelmet nem váltott ki a vádlottak magatartása. A vagyongyarapodási vizsgálattal fenyegetés ugyancsak nem tekinthető komolynak. Ilyen indokok mellett a másodfokú bíróság felmentő ítéletének helybenhagyását indítványozta. Ennek elvetése, bűnösség megállapítása esetére hivatkozott a vádlottak büntetlen előéletére és a jelentős időmúlásra. Védenceit a szabadságvesztés és a próbaidő tartamának felemelése és az előzetes mentesítés mellőzése aránytalanul sújtaná, ezért az erre irányuló ügyészi indítvány elutasítását kérte.

A vádlottak az utolsó szó jogán csatlakoztak a védőjük által elmondottakhoz.

Az ügyészi fellebbezés nem bizonyult alaposnak.

A Fővárosi Ítélőtábla, mint harmadfokú bíróság ügyészi fellebbezés folytán bírálta felül a Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság ítéletét az azt megelőző első- és másodfokú eljárással együtt. Annak alapján megállapította, hogy az eljáró bíróságok a perrendi szabályok sérelme nélkül folytatták le eljárásukat. A mérlegelés útján megállapított elsőfokú ítéletben rögzített történeti tényállást a másodfokú bíróság egy számelírás helyesbítésével megalapozottnak találta. Így azt a másodfokú eljárásban irányadónak tekintette, ekként az elsőfokú és a másodfokú bíróság ugyanazon

tényállás alapján voltak eltérő következtetést a vádlottak bűnösségét illetően. A Fővárosi Ítéltábla mint harmadfokú bíróság sem talált a tényállásban megalapozatlanságot eredményező hiányosságot, amely így a harmadfokú eljárásban ugyancsak irányadónak volt tekinthető. Megjegyzendő, hogy a vonatkozó tényállás a vitás pénzügyi követelés alapja, a vonatkozó szerződések, a részleges teljesítés, a számlák, a geodéziai igazolás hiánya és más dokumentumok alapján részletesebben is rögzíthető lett volna. Ennek elmaradása azonban alapjaiban nem érintette a vádlottak büntetőjogi felelősségének megítélését.

A történeti tényállás lényege szerint a sértett alvállalkozóként 2010. december 1. napján megbízási szerződést kötött a Kft-vel földmunkák elvégzésére a püspökmolnári bánya területén. Az általa elvégzett munkákról a szerződés alapján számlákat állított ki, amelyek alapján 13.669.108 Ft + ÁFA, azaz 17.086.385 Ft megfizetését a Kft. megtagadta, annak jogosságát vitatta. A követelés behajtásával sértett 2012. január 27. napján megbízott egy követeléskezelő céget, részükről tanú kezdett tárgyalásokat a Kft-vel. Ennek keretében 2012. márciusában tanú tárgyalást folytatott a Kft. budapesti irodájában az I.r. vádlottal, aki a Kft. kontrollere volt és a II.r. vádlottal, mint a püspökmolnári bánya vezetőjével. Nem született egyezség a felek között, a vádlottak vitatták a követelés jogosságát és azt alátámasztó dokumentumokat kértek. A következő találkozóra ugyanazon személyek között 2012. március 29. napján került sor, amikor a vádlottak a tanú által átadott menetlevelek hitelességét vitatták. A követelésből a vádlottak 2.785.538 Ft kifizetését látták megalapozottnak. Közölték a tanúval, hogy ha ő és a megbízója sértett ezt nem fogadják el és fenntartják az ezt meghaladó követelésüket, akkor a rendőrségen ismeretlen tettes ellen csalás miatt feljelentést tesznek, valamint sértett ellen az adóhatóságnál vagyonosodási vizsgálatot kezdeményeznek. A vádlottak a követelésüktől elállásra kívánták rábírní a hatósághoz fordulás említésével a jelenlévő tanút, illetve rajta keresztül a sértettet. A tanú rövid időn belül telefonon tájékoztatta a sértett a fenyegetésről, majd a következő személyes találkozásuk alkalmával részletesebben is elmondta a történeteket. Az anyagi vita rendezése nem történt meg, 2012. július 12. napján a tanú tett feljelentést a vádlottak fenyegetése miatt.

Az elsőfokú ítélet bűnösséget megállapító jogi indokolása szerint az I.r. és a II.r. vádlottak megvalósították a Btk.368.§ (1) bekezdésében meghatározott és aszerint minősülő önbíráskodás büntetnének kísérletét azzal, hogy sértett a képviselőjében eljáró tanún keresztül megfenyegették az adóhatóságnál kezdeményezendő vagyonosodási eljárással és büncselekmény miatt a rendőrségen teendő feljelentéssel. Tették ezt azért, hogy az általuk jogosnak vélt vagyoni igényüknek érvényt szerezzenek, azaz a sértett elálljon az általuk meghatározott összegen felüli követeléseitől.

A másodfokú bíróság tévesnek találta a vádlottak bűnösségére vont elsőbírói következtetést. A Btk.368.§ (1) bekezdésében foglalt törvényi tényállás idézésével hivatkozott az egységes bírói gyakorlatra, amely szerint a vagyonsökkenés kiküszöbölése, mérséklése is vagyoni igénynek minősül. Ennek érvényesítése érdekében azonban a tényállásszerű fenyegetést nem látta megállapíthatónak, mert megítélése szerint a vádlottak kijelentései nem voltak alkalmasak komoly félelem keltésére. A sértett ugyanis inkább felháborodott, mint megijedt, a feljelentésre sem azonnal, hanem - amelyet nem is ő, hanem a tanú tett - a sikertelen tárgyalásokat követően három hónap elteltével került sor. A vádlottak a bemutatott okiratok eredetiségét vitatták, a részükről elhangzott rendőrségi feljelentés egyébként sem közvetlenül, hanem ismeretlen elkövető ellen

irányult volna. Az adóhatósági eljárás tekintetében arra utalt a másodfokú bíróság, hogy annak kezdeményezése nem jelenti automatikusan azt, hogy a hatóság meg is indítja. Lényegében a törvényszék arra az álláspontra helyezkedett, hogy a vádlottak által a tanún keresztül a sértettel közölt kijelentések nem érik el a fenyegetésnek azon szintjét, ami az önbíráskodás megvalósításához szükséges. A fenyegetés, mint tényállási elem hiányában a másodfokú bíróság bűncselekmény hiányában a Be.6.§ (3) bekezdés a./ pontjára figyelemmel, a Be.331.§ (1) bekezdése alapján mentette fel a vádlottakat az ellenük emelt vád alól.

A Fővárosi Ítéltábla mint harmadfokú bíróság a vádlottak magatartásának megítélésénél osztotta a másodfokú bíróság jogi álláspontját.

Az önbíráskodás bűncselekményét elköveti az 1978. évi IV. törvény 273.§ (1) bekezdése és az azzal egyező tartalmú Btk.368.§ (1) bekezdése szerint, aki abból a célból, hogy jogos vagy jogosnak vélt vagyoni igénynek érvényt szerezzen, mást erőszakkal vagy fenyegetéssel arra kényszeríti, hogy valamit tegyen, ne tegyen vagy eltűnjön. A fenyegetés az 1978. évi IV. törvény 138.§-a, illetve a Btk.349.§ (1) bekezdés 7. pontja szerint egyezően súlyos hátrány kilátásba helyezése, amely alkalmas arra, hogy a megfenyegetettben komoly félelmet keltsen.

A fenti törvényhelyek (3) bekezdése szerint nem valósul meg önbíráskodás, ha az erőszak vagy a fenyegetés az igény érvényesítésének megengedett eszköze. A bírói gyakorlat szerint a fenyegetés megengedett eszközének tekintendő a tartozás meg nem fizetése esetére feljelentés vagy polgári per kilátásba helyezése. Az adott esetben azonban a vádlottak oldalán nem pozitív követelés állt fenn, a követeléstől elállás jogcímen polgári per nem indítható. Ellenben hamisnak vélt dokumentumokra alapozottan a rendőrségi feljelentés megtétele jogukban állt volna, az ismeretlen tettes elleni feljelentés lehetőségére vonatkozó kijelentés ekként nem tekinthető tényállásszerű fenyegetésnek.

Más a helyzet az adóhatóságnál a vagyonosodási vizsgálat kezdeményezésére vonatkozó kijelentéssel. A felek közötti vagyoni vita rendezésének lehetőségein az adóhatósági eljárás egyértelműen kívül esik, az ezzel történő fenyegetés a vita rendezésének nem megengedett eszköze.

Az ezzel történő fenyegetés értelmezhető súlyos hátrány kilátásba helyezésével, miután egy vállalkozás adóhatósági vizsgálata, annak menete és esetleges következménye komoly lelki terhet róhat a vizsgált alanyra.

Ezen túlmenően azonban további vizsgálatot követel annak megítélése, hogy az elkövető által kilátásba helyezett hátrány alkalmas legyen arra, hogy a megfenyegetettben komoly félelmet keltsen.

Az ilyen fenyegetésnek azonban nem az általában vett, a mindenkire értelmezhető alkalmasságát követeli meg a törvény, hanem kifejezetten egyéniesítve, a megfenyegetettre vonatkozóan szükséges azt vizsgálni.

Az adott esetben a sértett a 2012. március 29. napi sikertelen egyeztetést követően értesült először a fenyegetésről, később részletesen is beszéltek arról a sértettel. Vallomása szerint (8. tárgyalási jegyzőkönyv 15. oldal) Sármelléken találkoztak a tanúval, amikor a fenyegetés ismét szóba került,

de kijelentette, hogy „engem nem érdekel ez az egész hóbele franc”. a tanúval történt szembesítése során (10. számú tárgyalási jegyzőkönyv 4. oldal) kijelentette, hogy várta a cégtől a feljelentést, akkor szembesülnek vele, hogy tiszta a cége, nincs tartozása az APEH felé, nem követett el csalást. Amikor nem történt meg az „urak” feljelentése ellene, akkor mondta, hogy „teljesen ki van akadva, nem elég hogy tartoznak, még fenyegetnek is, ezért jelentsük fel a céget”. Erre válaszolt a tanú oly módon, miszerint amikor nem jelentkezett sem a rendőrség, sem az APEH, nem volt se pénz, se vizsgálat, akkor merült fel, hogy tegyenek ők feljelentést. Hozzátette, hogy a sértettől a megbízási díj 2,3 millió Ft volt, előlegbe 7-800.000 Ft-ot kapott. (10. számú tárgyalási jegyzőkönyv 5. oldal) Végül pedig a fenyegetés elhangzását követően mintegy 3 hónappal később a tanú tette meg a büntető feljelentést a vádlottak ellen. Az előzőekből kitűnően a sértett nem túlzottan foglalkozott a vádlottak elzárkózásának módjával, lényegében a tanú presszionálta, hogy történjen valami a sértett ügyében. Motivált magatartását az átvett előleg és a megbízási díj ténye magyarázhatja.

Mindezekből az adatokból az ítéletábra a másodfokú bírósággal egyezően arra a következtetésre jutott, hogy a vádlottak által a tanún keresztül közölt kijelentések nem érték el a sértettnél a fenyegetésnek azon szintjét, amely az önbíráskodás törvényi tényállását kimeríti.

A fenyegetés mint törvényi tényállási elem hiányában helytálló a másodfokú bíróság álláspontja, hogy a vádlottak nem követtek el bűncselekményt. Felmentésükkel a Be.6.§ (3) bekezdés a./ pontja értelmében, a Be.331.§ (1) bekezdése alapján az ítéletábra mint harmadfokú bíróság egyetértett.

Mindezekre tekintettel a Fővárosi Ítéletábra a másodfokú bíróság ítéletét a Be.371.§ (1) bekezdése értelmében helybenhagyta.

Budapest, 2016. év február hó 18. napján

Dr. Lassó Gábor sk.

a tanács elnöke

Dr. Révész Tamásné sk.

előadó bíró

Dr. Fatalin Judit sk.

bíró

A Fővárosi Bíróság mint másodfokú bíróság 31.Bf.XX.9910/2014/5. számú ítélete a Fővárosi Ítéletábra mint harmadfokú bíróság 2.Bhar.169/2015/4. számú végzése folytán az I.r. és a II.r. vádlottakkal szemben 2016. február 18. napján jogerőre emelkedett.

Budapest, 2016. év február hó 18. napján

Dr. Lassó Gábor sk.

a tanács elnöke

A kiadmány hitelül:

Hornyákné Sléder Ágnes

tisztviselő

Fővárosi Ítéltábla mint harmadfokú bíróság

2.Bhar.169/2015/8. szám

A Fővárosi Ítéltábla mint harmadfokú bíróság Budapesten, a 2016. év március hó 31. napján megtartott tanácsülésen meghozta a következő

v é g z é s t :

Az önbíráskodás büntettének kísérlete miatt az I.r. vádlott és társa ellen folyamatban volt büntetőügyben a Fővárosi Ítéltábla mint harmadfokú bíróság a 2016. február 18. napján kelt 2.Bhar.169/2015/4. számú végzés jogerősítő záradékát **kijavítja** akként, hogy a **Fővárosi Törvényszék** mint másodfokú bíróság 31.Bf.XX.9910/2014/5. számú ítélete a Fővárosi Ítéltábla mint harmadfokú bíróság 2.Bhar.169/2015/4. számú végzése folytán az I.r. és a II.r. vádlottakkal szemben 2016. február 18. napján jogerőre emelkedett.

A végzés ellen a kézbesítéstől számított 8 napon belül fellebbezésnek van helye.

I n d o k o l á s :

A Fővárosi Ítéltábla mint harmadfokú bíróság 2016. február 18. napján kelt 2.Bhar.169/2015/4. számú végzésének jogerősítő záradékában elírás történt, másodfokú bírósággént a Fővárosi Törvényszék helyett tévesen a Fővárosi Bíróság szerepel.

A nyilvánvaló elírást a Fővárosi Ítéltábla mint harmadfokú bíróság a Be.261.§ (1) bekezdése alapján helyesbítette.

Budapest, 2016. év március hó 31. napján

Dr. Lassó Gábor

a tanács elnöke

Dr. Révész Tamásné

előadó bíró

Dr. Fatalin Judit

bíró

Fővárosi Ítéltábla mint harmadfokú bíróság

2.Bhar.169/2015/11. szám

Az önbíráskodás büntettének kísérlete miatt I.r. vádlott és társa ellen folyamatban volt büntetőügyben az ítéletábra

értesíti

arról, hogy a 2.Bhar.169/2015/8. számú kijavító végzése I.r. vádlott vonatkozásában 2016. év április hó 12. napján, a II.r. vádlott vonatkozásában 2016. év április hó 14. napján jogerőre emelkedett.

Budapest, 2016. év április hó 15. napján

. Lassó Gábor s.k.

a tanács elnöke

A kiadmány hitelül:

Hornyákné Sléder Ágnes

tisztviselő